

Mediji, snegovi i šaš

Savet za borbu protiv korupcije prosledio je 26. februara Vladi Srbije izveštaj sa 24 preporuke koje se odnose na vlasničku strukturu i kontrolu medija. Ni za dva i po meseca izvršna vlast nije stigla da razmatra ovaj dokument i naloži hitnu implementaciju preciziranih mera, a nije stigao nijedan utemeljen prigovor

Piše: Miroslava Milenović

Od 26. februara, kad je Savet za borbu protiv korupcije prosledio Vladi Srbije izveštaj sa 24 preporuke koje se odnose na vlasničku strukturu i kontrolu medija, javna podrška stigla je od obe novinarske asocijacije – UNS-a i NUNS-a, Društva novinara Vojvodine, Sindikata novinara Srbije, ali i gromoglasna tišina Vlade čiji je Savet, savetodavno telo. Tek ćemo videti da li je dosadašnja ćutljivost aktuelnih predstavnika izvršne vlasti posledica želje da sve prekriju snegovi, ruzmarin i šaš.

Koliko god bilo rano za zaključivanje, činjenica je da ni za dva i po meseca izvršna vlast nije stigla da razmatra ovaj dokument i naloži hitnu implementaciju preciziranih mera. Sa druge strane, Savetu za borbu protiv korupcije nije stigao nijedan utemeljen prigovor, počev od izvršne vlasti sve do učesnika prošlonedeljne panel diskusije, u našoj i organizaciji Misije OEBS-a, na kojoj je bilo upečatljivo odsustvo predstavnika Vlade Srbije.

Preporuke Saveta, kao sastavni deo "Izveštaja o vlasničkoj strukturi i kontroli medija u Srbiji", usmerene su na razrešavanje pet ključnih problema. Najpre, netransparentnost medijskog vlasništva, u čemu nema pomaka još od "Izveštaja o pritiscima i kontroli medija" iz 2011. godine. Zatim, netransparentnost finansiranja, ekonomski uticaj kroz budžet, poreske olakšice i ostali indirektni oblici finansiranja javnim novcem (na primer, nejednakost u poreskom tretmanu). Potom, privatizacija 84 medija i neizvestan status javnih servisa. Tu su cenzura i autocenzura (usled čega mediji nisu korektor vlasti, već dugi niz godina u gvozdenom zagrljaju političke i ekonomske elite). Najzad, tabloidizacija u pojedinim medijima, koja podriva bazične društvene vrednosti.

Preporuke za rešavanje ovih pet "medijskih problema", koji se tiču celog društvenog tkiva, obuhvataju gotovo svih deset preporuka prethodnog "Izveštaja o pritiscima i kontroli medija", tako da je Savet sada, u stvari, nastavio tamo gde je stala njegova prva predsednica Verica Barać. Nameće se logičan zaključak da stojimo u mestu. Odnosno, da je tokom ovih 15 godina, koliko postoji ovakvo stručno-savetodavno telo Vlade, uprkos promenama vladajućih garnitura, zacementirana nesprenost nosilaca državnih funkcija, predstavnika političke i ekonomske elite da odustanu od metodologija kontrole i pritisa.

Istina, deo stručne javnosti je očekivao da će uz istovremenu primenu seta novousvojenih medijskih zakona i podzakon-

skih akata biti lakše i efikasnije sprovođenje preporuka iz našeg izveštaja.

Zabrinjava ali ne čudi što izvršna vlast ne želi transparentan dijalog sa Savetom o sprovođenju preporuka iz izveštaja. Frapantno je što u prošlonedeljnoj javnoj debati u beogradskom Medija centru nije učestvovao predstavnik resornog ministarstva, a to ostavlja gorak ukus tim više što čelni ljudi istog ministarstva stavljaju Savetu "na dušu" izostanak većeg priznanja u izveštaju (valjda treba "blanko") zbog donošenja seta medijskih zakona.

Sa druge strane, izveštaj Saveta je 18. marta razmotrio skupštinski Odbor za kulturu, ali do danas nema nikakvih preporuka niti zaključaka. Da li bi objašnjenje trebalo potražiti u okolnosti da je predsednica tog odbora iz opozicione stranke, a da većinu ima vladajuća koalicija? Ovi prvi kao da su već zaboravili kako su medijsku scenu devastirali dok su prethodnih godina bili na vlasti, a ovim drugima se ne sviđa činjenica da su u minule tri godine preuzeli obrazac ponašanja svojih prethodnika. Prema tome, izveštaj Saveta još čeka i na parlamentarnu podršku.

U međuvremenu, stigle su neformalne optimistične poruke sa adresa tri nezavisne regulatorne institucije.

Agencija za borbu protiv korupcije će utvrditi da li, u okviru njenih ovlašćenja, postoji povreda zakona od strane javnih funkcionera koje je Savet apostrofirao u izveštaju. Državna revizorska institucija (DRI) najavila je početak revizije finansijskih izveštaja političkih stranaka, što je premijera u savremenom političkom životu Srbije. Verujemo da će bar delimično, na određenom uzorku, biti pročešljani i troškovi marketinških aktivnosti i medijskih usluga političkih stranaka u izbornoj kampanji iz 2014. godine. Najzad, Goran Karadžić, predsednik Regulacionog tela za elektronske medije (REM), na već pomenutoj prošlonedeljnoj javnoj raspravi najavio je da će učiniti sve da u potpunosti budu sprovedene bar tri preporuke iz izveštaja Saveta, koje se odnose na REM. Savet će svakako pratiti da li će i u kojoj meri REM i čelni ljudi tog tela biti "izolovani" od vaninstitucionalnog i političkog uticaja.

Stiče se utisak da se sprovođenje novih medijskih zakona, od početka godine, odvija nedovoljno dobro. Savet je kroz izveštaj i preporuke upravo ukazao na rizična područja koja ni novi zakoni adekvatno ne rešavaju i to se pokazalo kao tačno. Primera radi, u procesu uspostavljanja novog registra medija, zbog koli-

zije zakona i podzakonskog akta, u Agenciji za privredne registre (APR) priznaju da ne znaju koje podatke treba da pribave od izdavača medija.

Na preporukama Saveta posla ima prvenstveno za Vladu Srbije, a zatim i za ministarstva kulture, finansija, privrede, telekomunikacija, unutrašnjih poslova, REM, APR, DRI, Komisiju za zaštitu konkurencije, Poresku upravu, Agenciju za privatizaciju, upravne odbore RTS-a i RTV-a, osnivače Saveta za štampu, Kancelariju za Kosovo i Metohiju. Savet nije nadležan da postupa umesto onih kojima su preporuke upućene. A preporuke Saveta nisu produkt namere da se vodi državna politika ili da se bavi politikom. One su posledica obaveze Saveta da "sagleda aktivnosti u borbi protiv korupcije, da predlaže Vladi Republike Srbije mere koje treba preduzeti u cilju efikasne borbe protiv korupcije i prati njihovo sprovođenje, i da daje inicijative za donošenje propisa, programa i drugih akata i mera u ovoj oblasti" ("Odluka o osnivanju Saveta za borbu protiv korupcije"). Bez dijaloga radi sučeljavanja mišljenja, otvorenih debata, medija koji kontrolišu vlast, efikasna borba protiv korupcije može lako da se pretvori u deklarativnu.

Istovremeno, ove preporuke mogle bi da budu osnova šireg razgovora o položaju medija u Srbiji (koji, nažalost, nije ekskluzivan na medijskoj mapi regiona, pa i van njega), kako je rečeno u raspravi vođenoj povodom izveštaja sa potpisom Verice Barać, još 2011. godine. Aktuelno i danas. Tim više što su preporuke na trasi državne politike ulaska u EU. Kad smo već kod toga, u onom delu izveštaja Evropske komisije o napretku Srbije koji se odnosi na otvaranje pregovora o Poglavlju 23 iskazano je očekivanje da rad Saveta bude osnažen, dok je u akcionom planu za to poglavlje upisana obaveza da se o izveštajima Saveta diskutuje na sednicama Vlade uz prisustvo članova Saveta.

U čekanju da, za godinu dana, podvučemo crtu ispod obećanog, očekivanog i urađenog – nakon sumiranja prvih efekata primene novih medijskih propisa i privatizacije medija – Savet ne sedi skrštenih ruku.

Naime, uveliko je u toku rad na dopunskom izveštaju, fokusiranom na troškove oglašavanja i marketinških aktivnosti u institucijama javnog sektora. Savet će uraditi analizu tokova novca i pokušati da numerički odredi veličinu tog tržišta u Srbiji, na uzorku od 140 ministarstava, državnih agencija, javnih preduzeća... Na njihove adrese su prošlog meseca upućeni zahtevi za podacima, i to na svim nivoima: lokalnom, pokrajinskom, republičkom. Javna je tajna da je reč o manje-više istim igračima koji simuliraju konkurenciju u postupcima javnih nabavki, što tranziciju srpskog društva svodi na simulovanu ekonomiju.

I, još nešto. Broj preporuka nije slučajna, ima ih tačno 24. Savet je i takvom simbolikom želeo da potcrta: još nije završen rad na 24 predmeta iz prethodnih naših izveštaja, baš kao da bi predstavnici izvršne vlasti najviše voleli da i to prekriju već pomenuti ruzmarin, snegovi i šaš.

*Autorka je članica Saveta za borbu protiv korupcije Vlade Republike Srbije

CSRSrbija2015

Izazovi korporativne društvene odgovornosti: Kako to rade najbolji?

Četvrtak, 21. maj 2015.
Crowne Plaza Hotel, Beograd

PROGRAM KONFERENCIJE

08.30 – 09.30 Registracija & Welcome Coffee	13.00 – 14.00 Lunch Break
09.30 – 09.40 Otvaranje konferencije Michel Saint-Lot, direktor Kancelarije UNICEF-a u Republici Srbiji	14.00 – 14.25 Case Study 3 powered by (Henkel)
09.40 – 10.40 Panel br. 1 Društveno odgovorno ponašanje: Uloga države powered by Vojvodanska Banka	14.25 – 15.25 Panel br. 3 Ko se u domaćim kompanijama bavi CSR-om powered by Delta
10.40 – 11.05 Case Study 1 Društveni aktivizam: Filip Vukša	15.25 – 16.25 Panel br. 4 Ljudi i Zveri Koliko smo društveno odgovorni prema životinjama
11.05 – 11.30 Coffee Break	16.25 – 16.50 Coffee Break
11.30 – 11.55 Case Study The Walk To End Breast Cancer powered by AVON	16.50 – 17.15 Case Study 4 Esma Redžepova: Kako sam podizala 47 dece
11.55 – 13.00 Panel br. 2 Mediji: Društveno odgovorno izveštavanje vs. poslovni interesi izdavača Carlsberg Srbija	17.15 – 18.15 Panel br. 5 Čemu služe i kako rade fondacije powered by DELTA Fondacija
	18.15 – 18.20 Zatvaranje konferencije
	18.20 – 19.00 After Work Cocktail

Učesnici

200 profesionalaca iz oblasti medija, komunikacija, marketinga i društvene odgovornosti; NVO, predstavnici Vlade Republike Srbije i Vlade AP Vojvodine

Medijska pokrivenost

64 magazina i 12 internet portala Color Press Grupe u celom regionu, dnevne novine, internet portali, nezavisni blogeri i TV stanice.

Prijave učešća ivana.petrovic@color.rs

Akreditacije za medije jelena.savic@color.rs

Prijave smeštaja katarina.drobac@color.rs

KOTIZACIJE I INFORMACIJE

drustvenaodgovornost.rs/csr-srbija-2015